Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 168. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 6, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 6-го ВЕРЕСНЯ 1995 р. Ч. 168. РІК CII.

ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

МОСКВА. — Урочисто відзначили тут четверту річницю незалежности України.

З великою програмою, присвяченою даті, виступили творчі колективи та виконавці з усіх реґіонів нашої держави. Протягом всього 24-го серпня на сцені споруджений на Старому Арбаті, біля будинку Українського центру культури йшло яскраве свято, учасниками якого стали десятки тисяч москвичів.

Свято на Арбаті, яке було організовано за сприяння уряду Москви, завершилося фейєрверком.

МІНСЬК. — Особливого забарвлення надав відзначенню Дня незалежности України в Білорусі недавній візиті сюди Президента України Леоніда Кучми, підписаний Договір про дружбу, добросусідство та співробітництво.

З нагоди IV річниці незалежности України в одному зпрестижних залів Мінська посольством України влаштувало прийом.

Співробітники посольства поклали квіти до пам'ятного знака, де незабаром буде встановлено пам'ятник великому Кобзареві.

Розмаїтою була програма урочистого вечора, влаштованого керівництвом Асоціації українців Білорусі „Ватра".

ВАРШАВА. — Працівники Посольства з участю української громади, депутатів Сейму і представників польських громадських організацій поклали вінки на могилах Республіки, які поховані на Вольському православному кладовищі.

На святково прибраних могилах українських міністрів, воєнначальників та невідомих козаків УНР, які найшли вічний покій на чужині, відправлено урочисту панахиду, засвічено свічки та покладено живі квіти.

СОФІЯ. — Напередодні свята українського народу незалежне інформаційне аґенство „Балкан" влаштувало прес-конференцію посла України в Болгарії Олександра Воробйова.

В дні національного свята України болгарські газети вмістили великі матеріяли, присвячені цій події. До української тематики звернулися популярні софійські газети „Труд", „Парі", „Земя", радіостанції „Болгарія", „Сім днів", „Радіо Варна", державні радіо та телекомпанії Болгарії.

НЮ ЙОРК. — Урочисте прийняття з нагоди національного свята — четвертої річниці незалежності України, влаштували постійний представник України при ООН Анатолій Зленко, генеральний консул України Віктор Крижанівський і генеральний представник „Авіяліній України " в ЗСА Микола Кравець.

Гостями свята були дипломати, відповідальні працівники секретаріяту ООН, представники американського ділового світу, духо-

(Закінчення на стор. 3)

Є. Марчук відвідав Молдову

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 28-го серпня, прем'єр-міністер України Євген Марчук виїхав з дводенною візитою до Молдови для зустрічі з президентом Мірчою Снєґуром, прем'єр-міністром Андрієм Сангелі, головою парляменту Петром Лучинським, міністром закордонних справ Молдови Михайлом Поповим.

Молдова є однією з найбільших експортерів сільськогосподарської продукції, а економічні реформи в ній набагато випередили країни колишнього СССР. Політичні та економічні успіхи Молдови сприяли тому, що цього року Молдову першою прийнято до Ради Европи. Отож не дивно, що цього року Молдову відвідали керівники України: в лютому — міністер закордонних справ Геннадій Удовенко, в червні — голова Верховної Ради Олександер Мороз, а тепер і прем'єр-міністер Є. Марчук.

Під час зустрічей з керівниками Молдови обговорено і підписано низку двосторонніх документів про вільну торгівлю, уникнення подвійного оподаткування, створення спільних фінансово-промислових груп тощо.

Темою переговорів були і прикордонні проблеми. Кордон між Україною і Молдовою становить 1,200 кіло-

(Закінчення на стор. 4)

Президент України відвідав Феодосію

Феодосія (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма, який перебуває у Криму на відпочинку, відвідав Феодосію. Він побував у виробничому об'єднанні „Море", про яке, за його словами, він почув лише у Криму і відразу ж зацікавився ним. Керівники та фахівці об'єднання показали Президентові чимало суден, які перебувають на різних стадіях будівництва, однак важко сказати, коли їх буде спущено на воду. Якщо раніше завод випускав більше 20 суден, то тепер програму будівництва скорочено до двох-трьох. Причини — недостатнє фінансування і насичення ринку.

„Ми прибули до Феодосії, виходячи з інтересів не військово-промислового комплексу, а, насамперед, людей, — зазначив Президент журналістам. Проблем тут багато. А головна з них, як перезимувати, адже природний ґаз до міста ще не підведений. Ми заплянували заходи щодо прискорення будівництва газопроводу, який забезпечить природним паливом весь керчинський півострів. А не пізніше вересня, — зазначив Л. Кучма, — всі проблеми Феодосії в комплексі буде розглянуто Кабінетом Міністрів України. Щодо міста буде прийнято окреме рішення".

Військовики України мають проблеми з громадянством

Київ (УНІАР). — Як повідомляє пресцентр Національної Ґвардії України, чимало військовиків НҐУ перебувають без громадянства. Їм, між іншим, потрібно підготувати 13 підтверджувальних документів. Для одержання необхідних довідок, приміром, з амбасади Російської Федерації, необхідно буде заплатити 25 дол. та почекати впродовж трьохчоирьох місяців.

Отже, офіцерам НҐУ, як і іншим військовикам, доведеться обійти чимало інстанцій, аби довести свою приналежність до України. Вручення військовикам пашпортів громадян України, яке наближається, буде дозованим — по 10 пашпортів на місяць.

Підготовлено нових офіцерів

Харків (УНІАР). Як повідомив пресцентр НҐУ, в Харківському військовому інституті Націонаньної Ґвардії України відбувся випуск молодших лейтенантів.

Прапорщики здобували офіцерське звання протягом півроку на курсах молодших офіцерів, що діють у цьому військовому закладі.

Програма навчання була напруженою: серед дисциплін вишколу загальна тактика, топографія, тактико-спеціяльна, вогнева, муштрова, фізична підготова, тимчасові статути, історія України, психологія.

В. Пинзеник коментує підвищення цін

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 29-го серпня, віцепрем'єр-міністер України Віктор Пинзеник виступив на українській телевізії й прокоментував на прохання журналістів зростання цін на світлі нафтопродукти. „Я пов'язую підвищення цін на світлі нафтопродукти зі стрибком валютного курсу та введенням Росією експертного мита на нафту, яка ввозиться до України", — сказав В. Пинзеник. На його думку, указ Президента щодо сплати податку на додану вартість на імпортовану сировину не має ніякого відношення до підвищення цін, оскільки „не вводить на практиці податку на додану вартість на імпорт". Указ не створює жодних перешкод для пошуку леґальних каналів доставки нафтопродуктів без сплати податку на додану вартість.

Прокоментувати готовість держави до грошової реформи В. Пинзеник відмовився, зазначивши, що будь-які необережні розмови на цю тему можуть викликати ажіотаж на валютній біржі. Проте він все ж висловив стурбованість тим, що поза банками перебуває 1.8 біль. дол. і „цієї суми цілком досить, щоб спричинити серйозну ситуацію на валютному ринку України". З іншого боку, все залежить від ситуації з друкуванням гривні, від зважености грошової політики в цілому та від збалянсованости дефіциту бюджету.

На думку Пинзеника, серпнева нестабільність на валютному ринку неґативно вплине на рівень заробітків. Середньомісячна платня в липні становила 52.6 доляра за офіційним курсом і 49.1 дол. за обмінним курсом. А тепер на фоні девальвації приріст номінальних заробітків став неможливим. Крім того, у вересні інфляція збільшиться ще на 10 відсотків. Такі висновки Пинзеник зробив з огляду на зростання цін на споживчому ринку за останню декаду серпня. На харчові товари ціни зросли на 2.5—3.8 від., а на нехарчові товари — на 2.6 відсотка. Такий рівень інфляції В. Пинзеник схарактеризував як „дуже високий, проте не критичний" і зумовлений він переважно ситуацією на валютному ринку.

Позитивним В. Пинзеник назвав те, що розпочався процес повернення в Україну валюти. З листопада минулого року до червня 1995 року повернулося на 650 мільйонів долярів більше, ніж було експортовано товарів за тверду валюту. Ці розрахунки охоплюють лише надходження в долярах та німецьких марках.

В інтернаті вмирають діти

Вінниця (Р. Р.). — Тут у передмісті, у Стрижавському будинку-інтернаті для дітей-інвалідів виявлено жахливі факти: для грудних дітей протягом двох місяців не було молока. Там діти вмирають від голоду. Про це пишуть газети „Вєдомості-Дейлі" та „Всєукраінскіє Вєдомості" з 29-го серпня.

„Вони померли своєю смертю, оскільки були безнадійними", — твердить головний лікар інтернату Тетяна Галеєва. „Вони померли від голоду", — запевняють няні, які там працюють. Шестеро дітей померло протягом двох місяців, коли не було ніякої молочної їжі. Були лише шкварки і вода. „В цей час діти буквально гнили", — розповідали санітарки і няні, які запевняють, що медичні працівники скаржилися на те, що не мають чим навіть змастити їхні рани, що сочилися кров'ю. „Звіти про смерть писалися так, 'як треба' і ніхто не перевіряв від чого вони померли".

А все почалося з того, що рік тому Ладижинський завод ферментних препаратів „ензим" передав Вінницькому обласному управлінню соціяльного захисту населення новенький літній табір, колишній піонерський, аж на 240 ліжок. Ладижинські керівники вирішили відкрити будинок-інтернат для дітей-інвалідів третьої і четвертої категорії. Для дітей четвертого профілю відвели цілий третій поверх Стрижавського інтернату. Це діти, хворі на церебральний параліч, бульбарний параліч тощо.

Переміщення 70-дітей із Стрижавки в Ладижин потягнуло за собою скорочення штату — звільнено весь персонал третього поверху. І ось тут скривджені працівники почали витягувати на люди все, що змовчували раніше.

Голова Вінницької Обласної Ради Микола Мельник призначив комісію для перевірки фінансового стану Стрижавського інтернату. Комісія „виявила великі порушення" в період з 5-го липня до 5-го серпня цього року. Зокрема, медикаменти записувалися для дітей, які на той час були вже мертві. Виявлено махінації зі закупами м'яса, овочів та інші зловживання.

На профспілкових зборах в інтернаті були присутні не лише представники обласної державної адміністрації, але й журналісти. Санітарки Ірина Лашманова, Валентина Мельник, Ганна Пилявець розповіли, що лежачих дітей-інвалідів годували водою із смаженим салом. А мовчали тому, що були цілком залежні від дирекції.

На додаток, ходять чутки, що приміщення інтернату сподобалося якійсь комерційній структурі, яка начебто і потурбувалася про вивезення дітей із Стригавки до Ладижину, де після аварії на Чорнобильській АЕС був найбільший рівень радіяції в області.

В Україні

Гвінея хоче співпрацювати з Україною

КИЇВ. — Гвінейська Республіка зацікавлена в налагодженні співробітництва з Україною в галузі підготовки в Україні професійних кадрів і готова вкласти інвестиції в українську промисловість. Гвінейський міністер шахт і геології Фассіно Фофана під час зустрічі з міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком зазначив, що Україна могла б взяти участь в економічних програмах Гвінеї. Г. Удовенко також вважає, що Україні треба активізувати дипломатичну присутність у Гвінеї.

Президенти України і Сербії прагнуть мирного вреґулювання юґославської кризи

КИЇВ. — Під час відвідин української делеґації, очолюваної заступником міністра закордонних справ Володимиром Хандогієм, Союзної Республіки Юґославії у Белґраді голові уряду Сербії М. Мар'яновичу передано особистого листа від Президента України Леоніда Кучми до президента Сербії С. Мілішевича щодо перспектив полагодження юґославського уряду оцінив неупередженість становища України та її активну участь у мирному вреґулюванні кризи в реґіоні та висловився за дальшу активізацію цих зусиль і за скасування економічних санкцій проти СРЮ. Українська делеґація провела переговори також з керівниками Хорватії, Боснії і Герцеговини.

Відсвяткували День шахтаря

ДОНЕЦЬКЕ. — Тут 27-го серпня було подвійне свято: День міста і День шахтаря. Вранці розпочалася маніфестація під червоно-чорними прапорами шахтарських профспілок. Тисячі шахтарів пройшли вулицями міста, несучи транспаранти з написами: „Чи потрібна Україні вугільна промисловість?", „Коли гірники вчасно отримуватимуть платні і пенсії?" тощо. Після маніфестації пройшли духові оркестри, а в другій половині дня відбувся карнавал, який теж пройшов містом і завершив ходу на стадіоні „Локомотив", де відбувся великий концерт і святковий фаєрверк.

Українським археологам пощастило

ХЕРСОН. — Тут у Голопристанському районі археологи відкрили не одне, а цілих 20 поселень часів бронзової епохи. Як свідчать розкопки, мешканці стародавніх поселень Херсонщини жили в глиняних хатах і займалися скотарством та рибальством. Лише два розкопані майданчики на узбережжі Кардашинського лиману дали археологам цінні знахідки: засоби праці, бронзові наконечники для стріл, прикраси, монети, фраґменти посуду з орнаментом із опаленої червоної глини. Хвилює експедицію лише те, що в районі стародавніх поселень людям надаються ділянки під літні садиби.

Філарет не претендуватиме на Патріярший пристол, якщо православні церкви об'єднаються

КИЇВ. — Митрополит УПЦ КП Філарет вважає, що в Україні з боку влади немає рівного ставлення до всіх конфесій. Найбільшою прихильністю влади, на його думку, користується Православна Церква Московського Патріярхату. Митрополит запевнив, що не висуватиме кандидатуру на патріярший престол за умови, якщо усі православні церкви об'єднаються.

Уряд України розглянув проєкт державного бюджету на 1996 рік

КИЇВ. — У середу, 30-го серпня, відбулося засідання Кабінету Міністрів України під головуванням прем'єр-міністра Євгена Марчука. Розглянуто проєкт державного бюджету України на 1996 рік з метою збалянсувати ви-датки і доходи з дефіцитом бюджету. На даному етапі цього досягти не вда-лося, тому міністерствам та обласним і міським державним адміністраціям доручено забехпечити рівень дефіциту, який не перевищував би шість відсотків від обсягу валового внутрішнього продукту.

„Збережімо родинну садибу Патріярха Сліпого!"

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Г. Ко-лесса). — Зберегти і увіковічнити місце народження великого церковного мужа нашого часу Патріярха Йосифа Сліпого — таке завдання поставило перед собою Релігійне Товариство Українців Католиків у ЗСА „Свята Софія".

Створення музею-заповідника Блаженнішого Патріярха в селі Заздрість на Тернопільщині стане не тільки актом пошани перед великим Ісповідником Віри, але ще одним важливим кроком до сповнення його прагнень: об'єднувати українську громаду та виховувати українську молодь в християнському дусі.

Д-р Романа Навроцька та д-р Леонід Рудницький в редакції „Свободи".

Захоплені ідеєю створення заповідника і озброєні безліччю фотографій, проєктів і плянів, діюча голова Товариства „Свята Софія" в Америці й член „Святої Софії" у Римі д-р Романа Навроцька та секретар Товариства „Свята Софія" в ЗСА д-р Леонід Рудницький прибули до нашої редакції, щоб детальніше розповісти про свій задум, історію його виникнення та потребу дальших дій, направлених на його здійснення.

„Ще у 1970-их роках Патріярх Йосиф викликав мене до своєї канцелярії і попросив заприсягнути, що я зроблю усе можливе для того, щоб в майбутньому викупити його родинний дім, — розповідає д-р Р. Навроцька. — В ті часи було навіть тяжко собі подібну річ уявити, але тут зіграла ролю дивовижна візія майбутнього, притаманна Патріярхові. І ось три роки тому під час перебування в Україні я поїхала до села Заздрість. Здійснити цю поїздку мені допоміг представник Президента Кравчука на Тернопільську область професор Роман Гром'як. Знайти садибу Йосифа Сліпого було легко — її міг показати кожний мешканець села."

„Патріярх дуже любив своє рідне село, — продовжує д-р Л. Рудницький, — і присвятив йому перші 25 сторінок своїх мемуарів (досі неопублікованих): 'Моє родинне село називається Заздрість. Кажуть, тому, що всі довколишні міста і села завидували йому багатства і говорили, що воно справді (є) оселею, медом і молоком пливучою...' "

Довідуємося, що у вищезгаданій хаті донедавна жив брат Патріярха, у якого не було родини; пару років тому він помер. Хату було знаціоналізовано; в ній потім проживали директор школи та учителі, бо через дорогу була тоді розміщена сільська школа, збудована у свій час батьком Блаженнішого. Згодом хату відкупив син брата Патріярха, який і погодився продати її разом із присадибною площею та навколишньою землею То-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

МИТНЕ БЮРО ЗСА категорично відкинуло пропозицію очолюваної віцепрезидентом Алом Ґором спеціяльної комісії звільнити від митної контролі всіх, хто приїжджає на американську територію з „цивілізованих" країн. Керівник митного Бюра Джордж Вайс сказав, що „цієї ініціятиви ми ні за яких обставин не приймемо". Загальна кількість пасажирів, які прилітають у ЗСА, щороку збільшується на 5-10 відсотків і складає 500 млн. осіб річно. В цілому визнаючи потребу технологічної модернізації задля пришвидшення митних процедур, Бюро наполягає на продовженні практики ретельних перевірок баґажу. Спроби послабити митну контролю викликали протести і в Конґресі. Багато законодавців висловили занепокоєння, що здійснення пропозицій комісії А. Ґора полегшить проникнення у ЗСА терористів і контрабанду наркотиків.

КЕРІВНИКИ „Голосу Америки" заявили, що у зв'язку зі зменшенням бюджету ця державна радіостанція шукатиме додаткові джерела фінансування у приватному секторі. Мова йде про оплату радіовисилань „Голосу Америки" на Европу. Місяць тому Палата Репрезентантів проголосувала за те, щоб зменшити на 54 млн. дол. бюджет, виділений Інформаційному аґентству ЗСА на радіовисилання. Передбачалося, що цей бюджет становитиме 395 млн. дол. Сенат також голосуватиме з цього приводу, коли повернеться з літніх вакацій після Дня праці.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ КАЗАХСТАНУ Нурсултан Назарбаєв офіційно підтвердив, що „народ країни схвалив нову конституцію" Виступаючи в Алма-Аті, казахській столиці, на пресовій конференції з цього приводу, Н. Назарбаєв повідомив, що у референдумі щодо проєкту конституції взяло участь понад 90 відсотків громадян. З них 89 відсотків висловилися за прийняття проєкту. Схвалена конституція значно збільшує повноваження керівника держави, перетворюючи Казахстан у країну з сильною президентською владою. Н. Назарбаєв сказав, що невдовзі буде опубліковано новий закон про вибори, на підставі якого ще в цьому році буде зформовано двопалатний парлямент.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ Франції Шарль Мійон сказав в інтерв'ю для тижневика „Парі-Матч", що ядерні випробування, ймовірно, закінчаться раніше від заплянованої дати, однак це „залежить не від міжнародного тиску, а від специфіки самих випробувань". Тим часом перше випробування, призначене на 1-го вересня, не відбулося саме через акцію протесту в районі атолу Муруроа. В ній взяли участь понад 30 кораблів з різних країн світу, а очолив її фляґман міжнародної екологічної організації „Ґрінпіс" під назвою „Рейнбов Ворієр-2".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Кінець літа — початок шкільного року

Звичайно із святкуванням кінця літа — традиційним Днем Праці — насувається питання, чому саме в ЗСА День Праці — це день відпочинку і до того триденний, яким закінчується літній сезон і розпочинається рутина щоденних зайнять, науки у школах, університетах і ряд культурних та громадських імпрез, що відбуваються майже кожного тижня.

Але не зважаючи на те, чому в цей спосіб закінчуємо літо, — воно кожного року припадає в такий самий спосіб і в такий самий час у перших днях вересня. Тим разом ми зможемо врешті краще відідхнути після справді вийняткового гарячого літа, яке навістило Північну Америку та позначилося рекордовою температурою і великою посухою, а з тим і пожежами.

Либонь вперше машканці великої частини ЗСА, зокрема північно-східних стейтів, втомилися щоденним покучим сонцем і з тугою вичікують проходи, дощів і сивих хмар, які заступлять безперервну синяву неба.

Але хоча всі втомилися цим гарячим літом, його закінчення з Днем Праці приносить журбу всім батькам, а невдоволення шкільній дітворі, яка повертається до науки і рутини щоденних шкільних зайнять.

Про проблему американських шкіл читаємо тепер багато на сторінках преси, бо ціла їхня система вимагає зревідowання, поправи та більшої уваги. Саме із пресових повідомлень американських газет знаємо, що зменшуються бюджети на утримання шкіл, а злочинність в останньому році у самому Ню Йорку зросла серед молоді на 16 відсотків. Не краще становище американських початкових і середніх шкіл в інших великих містах, де також живуть більшим скупченням українці, тож не дивно, що доля українських дітей і молоді лежить нам усім однаково на серці, як батькам молоді, так і цілій українській громаді.

Але тут маємо на думці не лише безпеку дітей у шкільному будинку і біля нього, а також рівень навчання, моральний стандарт і зв'язок з українською громадою, її молодечими організаціями та українознавчими школами.

Саме про всі ці проблеми, які торкаються особливо українських дітей та української молоді, що живе з батьками на терені ЗСА, важливо тепер говорити та порушувати їх не лише на сторінках нашої преси, але також у зустрічах, дускусіях, порадах — одним словом, на широкій громадській базі, бо це проблеми дуже важливого порядку.

Початок шкільного року і проголошення в нашій пресі початку зайнять у школах українознавства і молодечих організаціях пригадує всім батькам, що участь у них дітей українського походження не лише потрібна, але конечна, якщо молоді батьки бажають втримати своїх дітей в українському дусі та в українському середовищі і при українській церкві. Кожний, хто перейшов період невигод і ускладнень, зв'язаних із додатковими зайняттями дітей і молоді, які невідкличні при включенні їх в українські суботні школи і молодечі організації, знає, що це вимагає жертв як старших, так і молодих. Багато теперішніх батьків стоїть перед питанням, чи дозволяти своїм дітям на додаткові позашкільні зайняття, чи їх обмежити коштом тих українських, до яких дуже часто треба дітей примушувати, тоді як інші — спортові чи музичні — приносять лише приємність. Отже треба вибирати і коли з кожним роком більше українських батьків іде по лінії найменшого опору та потурає бажанням дітей, — це відбивається на кількості учнів шкіл українознавства і членів молодечих організацій.

Саме в останніх числах нашого щоденника ми помістили звернення Президента України Леоніда Кучми до батьків, вчителів і школярів з нагоди початку шкільного року, в якому він підкреслив, що нічим не можна оправдати послаблення уваги до виховання молодого покоління, яке виявляється у моральному зубожінні, бездуховності, моралі, і закликає докласти всіх зусиль батькам і виховникам до виправлення такого стану.

Все це можна повторити у зверненні до батьків, вчителів та школярів — українців у ЗСА. І тут і там треба більше уваги і посвяти зі сторони батьків, які мають почуття відповідальності відносно своїх дітей і України, що так дуже потребує здорового, морально і патріотично, нового покоління. А чи мають вони його як Україні, так і в ЗСА покаже найближчий час — початок нового шкільного року.

Д-р Роман Барановський

СТАРТ ІНДУСТРІЇ

Президент Кучма стоїть осторонь консервативного парляменту України

I

Під таким заголовком у газеті „Ю-Ес-Ей Тудей" з 17-го серпня цього року появилася велика, тристорінкова стаття з численними знімками, на яких бачимо Президента Леоніда Кучму, президента Української Фінансової Групи Валерія Бабича, директора Національного Банку України Віктора Ющенка, директора Національного Банку України Олександра Коваленка, будівлі Банку України, і численними реклямами різних фірм, таких як Сі-Ай-Телком, Ей-Ай-Сі-Ті Голдінг Компані, Української Фінансової Групи, Укрінтеренерго та інші, які закликають до капіталовкладень в українську економіку, в українські підприємства.

Подаємо важливіші думки цієї цікавої інформаційної статті.

Президент Л. Кучма робить наполегливі кроки поправити ще досі мляву економіку України, хоч від самого початку президентури він має труднощі з Верховною Радою, в якій домінують колишні комуністи, партократи. Все ж таки він зумів добитися більшої влади і видати низку законів для поправи економіки. Таким чином це дало змогу Л. Кучмі одержати допомогу від Міжнародного Валютного фонду в сумі 2.5 більйона долярів.

Великим позитивом було проведення певних реформ щодо звільнення обмежень торгівлі, цін, валюти і податків, а щонайважніше, скорочення державного бюджету.

Реформи Леоніда Кучми визнано в міжнародному світі за незвичайно конструктивні, що підтвердила візита Президента Билла Клінтона в Київ у травні цього року, під час якої підписано низку преважливих договорів між ЗСА і Україною щодо технології і фінансової співпраці між обома країнами.

Резиґнація у травні ц.р. прем'єр-міністра України Віталія Масола значно змінила становище президента Кучми. Західні аналітики вважають, що економічна криза України була спричинена тим, що не проведено відразу таких реформ, які застосовано в сусідніх державах — республіках колишнього Совєтського Союзу.

Україна з 52-мільйонним населенням була індустріяльним центром колишнього СССР, продукуючи одну третину сталі, майже половину залізної руди, і більш ніж половину продукції цукру. Перебудувати випуск державної продукції — це найважливіше завдання України. Слід, отже, ліквідувати непродуктивні компанії. Віктор Пинзеник заявив, що започатковано приватизацію більш ніж 8,000 середніх і великих компаній і понад 15,000 малих підприємств. Дві третини акцій (шерів) буде розділено для населення за схемою ручителів, а одна третина компаній буде продана безпосередньо. Завважуються, що деякі чинники не сприяють приватизації, а то й спинюють її.

(Закінчення буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Більше б таких дописів!..

Гортаючи „Свободу" з 29-го серпня, почабив я фото поетеси й співачки Наталі Іванишин та допис про неї Володимира Бобечка (обоє зі Стрия). Вже з першого речення зрозумів я, що у Бобечка сильний та оригінальний письменницький талант. Він пише про 20-літню Наталю Іванишин, мов про другу з черги напівлегендарну Марусю Чурай. Маруся творила свої пісні між пожежами Хмельниччини, тоді як Наталя нині розвіває грозові хмари над дезорієнтованою молоддю західної України.

Бобечко пише, але як! Це не просто собі репортаж чи звіт. Це радш зрілого есеїста, в яких замість слів — акорди, а параграфи — хіба мелодійні нотостани. Цілість сприймається мов пре-м'єра якоїсь рапсодії!

Колись у Стрию творив композитор і великий музиколог Зіновій Лисько. Нині там до слова приходять молоді Н. Іванишин та В. Бобечко. Прийшли вони не з порожніми руками, а з будучністю. Отож, хай Володимир напише нам більше про себе, хай надсилає побільше отих музичних тактів-рядків, що виходять з-під його пера. Я певен, що навіть список його закупів на гриського ярмарку був би куди цікавішим, ніж деякі довжелезні статті в наших газетах. А вже обов'язково хай подарує „Свободі" оті свободолюбні вірші Наталі Іванишин. Такі все потрібні. „May the force be with them!"

Роман Савицький, мол.
м. Кренфорд

Микола Мушинка

У ПРАЗІ ПРО УКРАЇНСЬКУ ЕМІҐРАЦІЮ

I

Міжнародна наукова конференція на тему „Російська, українська та білоруська еміграція в Чехо-Словаччині між двома світовими війнами", яка відбулася у Празі 14-15-го серпня ц.р. з ініціятиви празької Слов'янської бібліотеки, Слов'янського інституту АН ЧР та Товариства вивчення Східної та Центральної Европи під патронатом міністра закордонних справ та міністра внутрішніх справ ЧР, була найвизначнішим заходом про науковий, культурний і політичний рух української еміграції за всю її історію. На двох пленарних засіданнях і в чотирьох секціях було прочитано 130 доповідей, з того 35 доповідей прочитали науковці з України, які змогли прибути в Прагу завдяки фінансовій допомозі з міжнародних фондів. Дальші україністи прибули на конференцію з різних міст Чехії, Словаччини, Росії, ЗСА, Німеччини та інших країн.

Чехо-Словаччина у міжвоєнному періоді була центром української наукової та політичної еміграції. Тут діяли: Український Вільний Університет, Український Високий Педагогічний Інститут, Українська Академія Пластичного Мистецтва, Українська Господарська Академія та багато наукових, громадських і політичних організацій, виходили десятки українських часописів, сотні українських книжок тощо. На жаль, після війни все це було ліквідовано, а про українську еміграцію ні в Україні, ні в Чехо-Словаччині не можна було навіть згадати.

Чеським організаторам конференції потрібно було кілька років для її підготови. А підготували вони її зразково. До конференції було видано кілька книжкових публікацій, влаштовано виставку, екскурсію по фондах Клементинума та Ольшавському цвинтарі, де спочиває прах десятків українських еміґрантів.

Серед тих, хто привітав учасників конференції на її відкритті був і амбасадор України в Чехії І. Озадовський. Ректор УВУ у Мюнхені Р. Дражньовський надіслав конференції вітального листа, в якому, між іншим, підкреслив заслуги президента ЧСР Т. Г. Масарика в розбудові українських установ на еміґрації.

На пленарних засіданнях конференції було прочитано чотири українознавчі доповіді. Богдан Осадчук з Берліну говорив про допомогу уряду Чехо-Словаччини українській еміґрації. Богдан Зілинський з Праги (син Ореста та внук Івана Зілинських) розглянув відображення української еміґрації на сторінках чеської преси і в чеському середовищі. Він же видав до конференції прекрасну книжку „Українці в Чехії та Моравії 1894—1994 років" (чеською мовою). Про дотеперішні результати дослідження української еміґрації у Чехо-Словаччині та перспективи цього дослідження на заключному засіданні говорили київські вчені С. Віднянський та В. Трощинський.

В секції „Література" було прочитано п'ять українознавчих доповідей, з яких можна виділити доповіді про празьку поетичну школу, головним чином про творчість О. Ольжича (А. Моравкова із Праги, Н. Салтцова та Т. Ананченко з Одеси). Шкода, що із-за хвороби не прибули на конференцію головні доповідачі на цю тему — М. Ільницький зі Львова та Н. Неврлий з Братислави.

Шість українознавчих доповідей прозвучало і в секції „Історія й історіографія". З них на перше місце слід поставити доповідь Ю. Хорунжого про празьку українську історіографічну школу та Г. Касіянова про українські історичні документи у празьких архівах та бібліотеках. Дуже цікавими були доповіді М. Литвина зі Львова про військовополонених Української галицької армії в таборах Чехо-Словаччини та Н. Миронець з Києва про документи фонду празького еміґранта Никити Шаповала в київських архівах. Є. Йогансон з Москви порушила справу про взаємини російської та української еміґрації в Чехо-Словаччині, а А. Непомящий зі Симферополя навів невідомі факти про російських та українських еміґрантів — вихідців з Криму.

В секції „Наука" прозвучало 18 доповідей, з яких десять були присвячені українській еміґрації. Це — узагальнюючі доповіді про українських вчених-еміґрантів (доповідачі П. Овчаренко, В. Чешко, О. Коноде — усі з Києва, В. Потульницький, Кельн) про дослідників-археологів (Л. Крушельницька, Львів), дослідників-соціологів (Н. Черниш, Львів, О. Буряк, Прага), письменників (О. Лупій, Київ, Н. Колісниченко, Львів), медиків (К. Василів, Суми) та мистецтвознавців (М. Гелитович, Львів).

В секції „Життя еміґрації" дуже цікавою була доповідь В. Маркуся з Чикаго, головного редактора „Енциклопедії української діяспори", про українську еміґрацію в Закарпатській Україні та Пряшівщині у міжвоєнному періоді. На його думку, в цей період тут діяло понад 200 українських еміґрантів, які залишили помітний слід в усіх сферах громадського життя, перш за все, у сфері культури і шкільництва. На цю ж тему (з інших позицій і на підставі інших джерельних матеріялів) говорив і пряшівчанин С. Блиха. Дальша пряшівчанка О. Гудзій розглянула російську еміґраційну літературу на сторінках словацьких журналів. І. Трач з Німеччини у своїй доповіді розглянув невідомий щоденник доктора філології Карлового університету Василя Микитюка. Київські дослідники В. Даниленко та Н. Сидоренко говорили про життя і творчість С. Смаль-Стоцького та Микити Шаповала.

(Закінчення буде)

Вирішити це можуть самі вірні

З великою цікавістю прочитав я редакційну статтю „Право України на власні скарби" („Свобода", вівторок, 15-го серпня). Поділяю більшість висловлених у ній думок, хоч я переконаний з власного досвіду, що Національна комісія з питань повернення в Україну культурних цінностей при Кабінеті Міністрів України повинна задля ефективнішої діяльності уважніше ставитись у визначенні пріоритетів і селекції мистецьких творів.

Незрозумілим для мене залишається заторкнене у передовиці питання „чи Уряд України і згадана комісія роблять будь-які заходи для того, щоб з рук чужоземців, таки на території України, видобути ними присвоєні шедеври тисячолітніх надбань багатьох поколінь українського народу. На думку передусім приходить собор св. Софії, Києво-Печерська лавра, Почаївська лавра, Видубицький монастир і багато інших". Як це загальновідомо, собор св. Софії, Києво-Печерська лавра і Видубицький монастир перебувають під опікою спеціяльно на це створених державних установ, при чому Уряд самостійної України дозволив священослужителям Української Православної Церкви Київського Патріярхату відправляти Богослуження у церкві св. Михаїла Видубицького монастиря і Московського Патріярхату у Хрестовоздвиженській церкві на Ближніх печерах, у церкві Різдва Богородиці на Дальних печерах і у Трапезній церкві Києво-Печерської лаври. Згадана Національна комісія тут ні при чому — вирішити це питання можуть лише самі вірні, якщо вони перестануть коритися московській патріярхії та підуть під покрову свого Київського Патріярхату.

Хочу пригадати, що в Ню Йорку ще далі затримуються мистецькі колекції Олекси Грищенка і Володимира Винниченка, хоч їх автори бажали, щоб твори їхні були повернені Україні після того, як вона стане самостійною.

Богдан Певний

Галина Гордасевич

Донець літній

Пахне місто полуницями,
Пахне місто, наче сад.
І забули сто досад
Люди з втомленими лицями.
Пахне місто, наче степ,
Пахне скошеними травами
Між кущами кучерявими,
Де цупке стебло росте.
Кожна квітка і зело
Сповнені п'янкими трунками.
Золотими подарунками
Літо радість принесло.

Ліна Чабанівська,
журналістка радіомовної компанії України

ЛІТЕРАТУРА І ДІТИ УКРАЇНИ

Якщо говорити про сьогоденний стан дитячої літератури України, то, як не прикро це відзначати, його можна назвати одним словом: катастрофічний!..

Річ у тім — і це зрозуміло! — що загальна глибока економічна криза позначилась і на справі книговидання для дітей. Не вистачає паперу, за який „братня" Росія вимагає скажені гроші, до астрономічних рівнів підносяться поліграфічні послуги, талановиті редактори тікають од своїх жебрацьких платень у різні комерційні структури...

Одне слово, займатися дитячою книгою професійно стає майже нікому...

Слід зазначити, що попри всі згадані негаразди, все ж таки робляться спроби щось виправити у цій сфері: то там, то тут започатковуються дитячі часописи, невеличкі приватні видавництва дитячої книги. Та через ті ж самі причини вони невдовзі тріскають, немов оті мильні бульбашки. Недовгий період їхнього існування переважно забезпечується спонсорством. Та спонсори, проreклямувавши себе у такий спосіб, швидко втрачають інтерес до дитячої літератури і відмовляються від дальшої діяльності.

Скажімо, так народилися і вмерли протягом року такі дитячі часописи, як „Терентій" або „Комарик". Ледь животіють, завдяки краплинним державним дотаціям, і найстарші дитячі часописи України — „Малятко" (для дошкільнят) та „Барвінок" (для молодших школярів). Тут працюють справжні подвижники дитячої літератури, бо за платню 20-25 доларів на місяць можуть працювати лише одчайдушні ентузіясти...

Проблемою сьогодні є і майже повна відсутність притоку в дитячу літературу нових сил, молоді. Як не прикро про це говорити, але в Україні так уже склалося, що колишня номенклятура Спілки письменників ставилася до дитячої літератури зверхньо, як до чогось другорядного, малозначимого. А це ж саме в дитячому віці закладаються і формуються основи світобачення і світосприймання, виховується почуття національної належности і свідомости!..

Ігнорування посадовими особами цих азбучних, здавалось би, істин і привело значною мірою до нинішньої кризи в українській дитячій літературі...

Форпостом, останнім бастіоном, який ще досі тримається, можна вважати видавництво „Веселка". Попри всі негаразди, воно з останніх сил намагається реалізувати своє призначення — дарувати українським дітям справжню, повноцінну, об'єктивну та високохудожню дитячу книгу. Щоправда, сьогодні це — мізер, проте, хоч щось — та є!.. Колись „Веселка" видавала близько 250 назв на рік, тепер — 40-60... Але це — справжні книги з великої літератури. Згадаймо лише кілька з них, що були видані за останні півтора два роки.

Це, передовсім, книжки незаслужено забутих, репресованих, ігнорованих і замовчуваних письменників як діяспори, так і самої України. Уже двома виданнями побачив світ книга казок „Нечиста сила" Василя Короліва-Старого, яка миттєво зникла з книгарень і набула не абиякого розголосу серед малих читачів так само, як і книжечка його прекрасних казок про дівчат „Чарівне намисто". Пішли до юного читача і заборонені колись „Запорожці" Дмитра Яворницького, історичні твори Івана Крип'якевича, історично-пригодницька повість про часи козаччини „Шляхом бурхливим" Григорія Бабенка, безслідно зниклого в ГУЛазі у 1937 році, книжки Івана Багряного, Оксани Лятуринської та інших.

Нарешті, більш як через сто років, побачила світ дивовижна химерна казка Івана Нечуя-Левицького „Запорожці", яка теж за совєтських часів була заборонена...

Слід згадати добрим словом і видання таких серій, як „Дерево пам'яті" (збірки чималого обсягу українського історичного оповідання від найдавніших часів — вже вийшло чотири грубезні томи!), „Кошові Запорозької Січі" та „Гетьмани України" (книги-біографії про Сірка, Мазепу, Хмельницького та інших славних особистостей України).

Унікальним можна вважати видання антології „Україно, нене моя!" Це не тільки блискуча антологія поезій клясиків, борців за волю та сучасних поетів, писаних кров'ю серця, — це і унікальний і своєрідний альбом українських писанок, якими щедро проілюстровано згадане видання.

Не можна поминути й дуже популярне видання — і серед малих, і серед дорослих читачів! — щорічний календар для молодших школярів „Дванадцять місяців". Минулого та позаминулого року календар був присвячений народознавству, широко ознайомив малих українців із традиціями, обрядами, звичаями українського народу. Цього року виходить календар, основу якого — майже 90 відсотків! — склали твори літераторів діяспори, а в наступному році календар присвячено історії Києва з днів його заснування і до наших днів.

Слід відзначити, що „Веселка" знаходить можливості видавати книги і найвідоміших сучасних дитячих письменників, наприклад, „Диво калинове. Чари барвінкові" Дмитра Білоуса, „Пригодам — ура!" Анатолія Костецького, „Пригоди Грайлика" Всеволода Нестайка, книжки поезій для дітей Миколи Вінграновського, Ліни Костенко, Дмитра Павличка...

Не поминає видавництво і проблем релігійного виховання української дітвори, видаючи такі, приміром, унікальні книги, як „Біблія для дітей" з ілюстраціями Гюстава Доре або ж оригінальну і унікальну за своїм упорядкуванням збірку „Отче наш".

Одне слово, що б там не діялося в світі, а дитяча література в Україні покищо існує, болить її, але вона живе, хоч і потребує допомоги, допомоги та ще раз допомоги!..

Та будьмо оптимістами — повірімо, що влада нарешті зрозуміє: без уваги до дітей, без допомоги дитячій книзі, літературі нашій Україні остаточно не розбудуватись і не стати насправді незалежною і самостійною європейською державою!..

м. Київ

ВІДЗНАЧИЛИ...

(Закінчення зі стор. 1)

венства, української громади ЗСА, численні журналісти.

АНКАРА. — Посольство України в Турції влаштувало святковий прийом з нагоди Дня незалежности. На ньому були присутні члени турецького уряду, парляментарі, відомі політичні, військові і громадські діячі країни, глави дипломатичних представництв, акредитованих в Анкарі, журналісти.

ВІДЕНЬ. — Посольство України в Австрійській Республіці влаштувало святковий прийом з нагоди 4-ої річниці проголошення незалежної України. Це було перше святкування національного свята у власному будинку посольства у Відні, який придбано державою минулого року.

Гості, що завітали в цей день до посольства на запрошення посла України в Австрії Миколи Макаревича, щоб засвідчити свою повагу молодій українській державі, мали нагоду не тільки покуштувати традиційних українських страв, а й послухати давні і сучасні мелодії у виконанні естрадного ансамблю з України, познайомитися з роботами українських художників.

ТЮМЕНЬ. — У Генеральному консульстві України в Тюмені з нагоди Дня Незалежности України відбулася пресконференція для журналістів. Відповідаючи на запитання журналістів, генеральний консул України в Тюмені М. Спис підкреслив, що за досить короткий час Україна, яка послідовно проводить курс на ринкове перетворення економіки, демократизацію політичної та соціяльно-економічної сфери життя, впевнено займає чільне місце в системі міжнародних відносин.

Відмічено, що Тюмень як регіон в якого історично склалися тісні зв'язки з Україною, може бути прикладом ефективного ділового співробітництва.

З нагоди четвертої річниці незалежности України в мальовничому парку Палермо в Буенос -Айресі відбувся урочистий мітинг. До підніжжя пам'ятника Тарасові Шевченкові покладено вінки квітів від посольства України в Аргентинській Республіці та Української Центральної Репрезентації найбільшого об'єднання української діяспори у цій південноамериканській країні. До присутніх звернулись посол України Віктор Пащук та голова Управи УПР Юрій Іваник.

У посольстві України відбувся дипломатичний прийом.

В українських церквах Буенос-Айреса пройшли урочисті молебни з нагоди святкової події.

МЮНХЕН. — В екуменічному співслужінні священиків Української автокефальної православної церкви та Української греко-католицької церкви освячено нове приміщення Генерального консульства України в Мюнхені.

У Мюнхенському соборі Пресвятої Богородиці та св. Андрія Первозванного була відправлена Служба Божа за суверенну Україну та її народ.

„Збережімо...

(Закінчення зі стор. 1)

вариству „Свята Софія". Загальна площа посілости —понад один гектар (включно із землею, межуючою зі садибою, яку передав Товариству місцевий колгосп).

— Що входить до пляну створення заповідника?

— Наш проєкт не обмежується відновленням будинку Патріярха Сліпого. Плянуємо створити в цьому місці центр християнського виховання молоді. Там буде споруджено цілий комплекс: адміністративний дім, музей, площу для стоянки автомобілів та ресторани для пломників, дітей і туристів. В адміністративному будинку, крім канцелярії, будуть розміщені архів, кімната священика, келії сестер Василіянок, кімнати для евентуального винаймлення гостям та приміщення для дитячого садка. Реставрацією дому, де народився Блаженніший Патріярх, опікуються працівники катедри реставрації церковних пам'яток Львівської Політехніки, якою завідує д-р архітектури Андрій Рудницький.

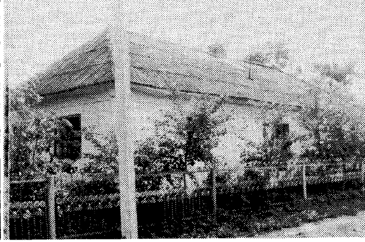
— За Вашими підрахунками, які ще потрібні будуть кошти?

— Досі Товариство „Свята Софія" вклало у проєкт 80,000 дол., а для його завершення необхідно придбати ще 490,000 дол. Крім того, для догляду і охорони посілости плянуємо спровадити туди сестер Василіянок, тих, які були при Блаженнішому Патріярхові у Римі. А на це, очевидно, потрібні додаткові фонди.

16-го квітня ц.р. Єпископ Юліян Ґбур зі Львова посвятив садибу. Посвячення відбулося дуже величаво; глибоке враження на присутніх справила проповідь Владики. Імпреза також зіграла важливу ролю в злагодженні відносин між місцевими віруючими різних віровизнань — православними і католиками, і перетворилася у перше спільне церковне свято.

Дата посвячення співпала із 50-літтям арешту греко-католицьких владик, тому до того дня було підготовано меморіяльну таблицю з чорного мармуру із написом: „У 50-ліття арешту владик Української Греко-Католицької церкви здвигаємо цей Музей-заповідник Патріярха Йосифа Сліпого...". Таблицю буде вмуровано при вході до каплиці заповідника.

Датки на здійснення цього історичного проєкту можна спрямовувати на адресу: St. Sophia Religious Association of Ukrainian Catholics, Inc., 7911 Whitewood Road, Elkins Park, PA 19027, зазначаючи „на Будівничий фонд". Усі пожертви є звільнені від податку.

Хата в селі Заздрість на Тернопільщині, де народився Патріярх Йосиф Сліпий.

Проєкт Адміністративного будинку музею-заповідника Патріярха Сліпого.

В'їзд до села Заздрість.

Статистика релігійних організацій

Як повідомляє Міністерство України у справах національностей, міграції та культів, найвпливовішою складовою релігійного життя залишається православ'я. Загалом воно об'єднує 8.500 громад, що становить 51,6 відсотка від загальної кількості релігійних об'єднань. Домінуючою в українському православ'ї є Українська Православна Церква, що перебуває під юрисдикцією Московського патріярхату. На сьогодні вона має 31 єпархію, де діють більш як 6 тис. громад віруючих, налічує 64 монастирі, 10 духовних навчальних закладів, 18 періодичних видань, 1.225 недільних шкіл та 13 братств. Церковну службу здійснюють близько 5 тис. священиків. У 1991 році Церква отримала від Московської патріярхії самостійність в управлінні, але канонічно залишилася опідпорядкованою патріярху Московському і всієї Руси Алексію II. Управління Церквою здійснює Синод УПЦ МП на чолі з предстоятелем Митрополитом Володимиром Сабоданом. Найбільша концентрація громад УПЦ у Вінницькій (574), Хмельницькій (560), Закарпатській (464), Рівенській (447), Волинській (431) областях.

Українська Православна Церква Київського патріярхату нараховує 24 єпархії, близько 2 тис. громад, має 15 монастирів, 1.300 служителів культу, 11 духовних навчальних закладів, 7 періодичних видань та 617 недільних шкіл. Ця церковна організація виникла у червні 1992 року в результаті об'єднання частини релігійних громад та духовенства УПЦ МП та УАПЦ. Управління Церквою здійснює Вища церковна рада на чолі з патріярхом. Найбільше громад УПЦ КП в Тернопільській (439), Івано-Франківській (326), Львівській (185) та Київській (174) областях.

Українська Православна Церква Київського Патріярхату нараховує 24 єпархії, близько 2 тис. громад, має 15 монастирів, 1.300 служителів культу, 11 духовних начальних закладів, 7 періодичних видань та 617 недільних шкіл. Ця церковна організація виникла у червні 1992 року в результаті об'єднання частини релігійних громад та духовенства УПЦ МП та УАПЦ. Управління Церквою здійснює Вища церковна рада на чолі з Патріярхом. Найбільше громад УПЦ КП в Тернопільській (439), Івано-Франківській (326), Львівській (185) та Київській (174) областях.

Українська Автокефальна Православна Церква має 600 парафій, 83,4 відсотка яких знаходиться у Львівській області. Церковну службу здійснюють близько 200 священиків. Структурно це релігійна організація була оформлена у 1990 році, коли на Помісному Соборі був обраний Патріярх Мстислав (Скрипник). 1992 року частина єпископату УАПЦ, керована Митрополитом Антонієм Масендичем, об'єдналася з окремими представниками УПЦ МП, утворивши УПЦ КП. Противники цього об'єднання, на чолі з Патріярхом Мстиславом, не визнали здійсненого акту, і згодом, після його смерті (вересень 1993 року), провели черговий Помісний Собор, обравши на ньому нинішнього Патріярха УАПЦ Димитрія Ярему.

Досить активно відбувається відродження Української Греко-Католицької Церкви. За кількістю громад (3030) вона практично вийшла на довоєнний рівень (3237) і посідає на сьогодні друге місце в Україні. Переважна більшість парафій знаходиться у Львівській (1333), Тернопільській (721), Івано-Франківській(629) та Закарпатській (280) областях. Останім часом помітне поширення греко-католицизму в інших регіонах України. Нині громади УГКЦ діють в Донецькій, Луганській, Миколаївській, Одеській, Харківській, Херсонській областях та в Республіці Крим. З моменту легалізації (1989 рік) УГКЦ відновила свою структуру, створила 8 єпархій, 76 монастирів, 9 духовних навчальних закладів, 12 періодичних видань. До цієї Церкви належать також 19 греко-католицьких єпархій, що діють серед української діяспори в Австрії, Аргентині, Бразилії, Великобританії, Канаді, Німеччині, Польщі, Франції, Хорватії та ЗСА. Очолює Церкву Верховний Архиєпископ Мирослав Іван Кадинал Любачівський.

Серед Церков, що найбільш динамічно розвиваються останніми роками, — Римо-Католицька Церква. Її зусилля сьогодні спрямовані на відродження церковної мережі, що існувала в період найбільшого впливу католицизму в Україні у XVII-XVIII століттях. РКЦ практично завершила свою розбудову. Призначено єпископів. Утворено Львівську архідієцезію як її духовний центр та Житомирську і Кам'янець-Подільську дієцезії. У підпорядкуванні нунція (посла) Ватикану в Україні автономно діє структура РКЦ у Закарпатті. Відкрито Київський духовний коледж, Кам'янець-Подільську духовну семінарію та Київський український римо-католицький університет. На сьогодні більше 600 католицьких громад діють в усіх областях України за виключенням Полтавської. Крім цього, РКЦ має 22 монастирі, близько 200 недільних шкіл, 6 періодичних видань та більш як 300 служителів культу, серед яких 200 іноземців. Будується 86 нових культових споруд.

Досить широко представлені в Україні Церкви протестантського напряму. Вони об'єднують 3.590 релігійних громад, в тому числі євангельських християн-баптистів — 1585; християни віри євангельської (п'ятидесятники) — 969; свідки Єгови — 506; адвентисти сьомого дня — 424; Реформатські Церкви — 91; лютерани — 18.

Найбільш поширені баптистські громади в Чернівецькій (108), Київській (101), Вінницькій (94) та Хмельницькій (89) областях; п'ятидесятницькі — у Рівненській (158), Волинській (100) та Тернопільській (62); єговістські — у Закарпатській (227), Львівській (65) та Івано-Франківській (52); адвентистські — у Чернівецькій (70), Вінницькій (55), Черкаській та Хмельницькій (по 23) областях. Громади Реформатської Церкви діють лише в Закарпатті.

У протестантських церквах є необхідні управлінські структури, у тому числі й республіканські духовні центри, що діють на підставі зареєстрованих в установленому законом порядку статутів. Тут панує спокійна діяльність: зміцнюється матеріяльна база релігійної діяльності, ведеть релігійно-просвітницька, морально-виховна, місіонерська робота; підтримуються тісні зв'язки з братніми Церквами інших держав, регулярно завозяться з-за кордону релігійна література, медикаменти, одяг, продовольчі товари, які розподіляються по лікарнях, будинках сиріт, серед людей похилого віку, інших малозахищених верств населення.

Значно зросла в Україні кількість мусульманських громад (117). Проте єдиної керованої структури ця конфесія не набула. На сьогодні офіційно діють три зареєстровані самостійні центри у Києві, Донецьку та в Криму.

Два центри керують діяльністю 70 юдейських громад. Це, зокрема, Об'єднання юдейських релігійних організацій (головний рабин Яків Блайх) та Об'єднання релігійних громад юдейського віровизнання (президент Ноях Дубинський).

Останніми роками в Україні набули певного поширення релігійні організації т. зв. нетрадиційних культів. Серед них — громади харизматичного напряму (96), Церкви повного Євангелія (54), РУНвіри (28), Товариства свідомості Кришни (27), Новоапостольської церкви (23), Церкви Ісуса Христа святих останніх днів (мормонів) та буддистських даціанів (по 21). Крім того, в Україні діють понад 200 малочисельних об'єднань віруючих 46 релігійних напрямків і течій.

У власності або ж у користуванні релігійних громад знаходиться 10.75[illegible] культові споруди. Крім того вони мають 184 монастирі 94 місії, 23 братства, 60 духовних навчальних закладів 4.529 недільних шкіл та пунктів катехізації, 64 періодичних видання. Релігійні потреби віруючих задовольняють 14.018 священнослужителів, серед яких 383 іноземці.

Агенція релігійної інформації, Київ

Не раз ми бажали б...

Коли літа втікають швидким темпом в такому динному світі, де немає спокою, починаємо роздумувати над пройденим життям і доходимо до висновку, що завжди було легко: простити, забути, перепросити, послухати поради, признатися до помилки, не бути самолюбом, бути добродійним, бути уважливим, оминути похибки, взяти на себе вину, перше думати, а потім робити, усміхатися, як не все іде так, дати признання іншому...

Не раз ми бажали б собі зміни, щоб почати наново. Можливости стерти всі наші похибки, змінити наші поразки на виграшу. На те не треба часу, щоб зробити новий початок, тільки глибокого хотіння почати пробувати жити краще, вкладаючи більше серця. Навчитися прощати. Додати трохи більше соняшного проміння у світі, в якому живемо.

Тому ніколи не попадаймо в розпуку, не думаймо, що все є невдачою, бо завжди є ще „завтра" і час почати наново, а Бог нам в тому поможе.

Христя Навроцька

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

В СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ В ГОСПОДНІ ХОРОМИ
бл. п.
МАРІЇ СТЕФАНІЇ БОЙКО-МИГАЛЬ
В ДВАНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ УПОКОЄННЯ
бл. п.
ІВАНКИ СОФІЇ МИГАЛЬ
буде відправлена СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ 18-го вересня 1995 року, о год. 9-ій ранку,
в церкві Преображення ГНІХ, в Тандер Бей, Онтаріо, Канада. Рідних та друзів прохаємо про молитви.
ГРУГОРІЙ МИГАЛЬ — чоловік і батько,
НАДІЯ МИГАЛЬ-ІВАНЮТА — дочка і сестра з чоловіком ЯРОСЛАВОМ та донечками ТАЇСОЮ і ОРІЯНОЮ

Ділимося сумною вісткою, що 2-го вересня 1995 р. на 62-му році життя після короткої хвороби відійшов у вічність наш дорогий МУЖ, ТАТО, БРАТ і ДІТО
бл. п.
ІВАН АРЕНДАЧ
ПАНАХИДИ відбулися 4-го вересня в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж., 6-го вересня в похоронному заведенні Неведюка і в церкві св. Марії, Міссісаґуа, Канада.
ПОХОРОН відбудеться 6-го вересня на цвинтарі „Київ" в Оквіл, Канада.
Залишилися у смутку:
дружина — ФЕНЯ
дочка — ОЛЕНА
сини — ВОЛОДИМИР і ІВАН з родинами
брат — ПАВЛО з родиною в Польщі
сестри — МАРІЯ і ГАНЯ з родинами в Польщі
внуки — ЛАРИСА, ЕМІЛІЯ, ЮСТИНА, АНЯ, ОРЕС і РОБЕРТ
а також ближча і дальша родина в Польщі, Канаді, Україні й Австрії.

КУРІНЬ УЛАДУ ПЛСТУНІВ СЕНІОРІВ „ДУБОВА КОРА"
втратив одного із засновників Куреня створеного на терені британської зони в Німеччині після закінчення 2-ої світової війни.
пл. сен.
о. митрат СЕМЕН ЇЖИК
„Китаєць"
відійшов у Вічну Ватру 9-го червня 1995 р. у Вінніпеґу, Канада.
Випускник Духовної Семинарії в Перемишлі, душпастир і учитель на Лемківщині, активний провідний член ОУН в краю та діяспорі, політв'язень ланцюга німецьких тюрем та концтаборів, Душпастир табору ім. М. Лисенка в Ганновері, Німеччина, та Пласту у британській зоні Німеччини до часу „великого ісходу", визначний та признаний суспільно-громадський і політичний діяч-активіст діяспори в Канаді та в міжнародних формаціях, пл. капелян організацій молоді, комбатантів та других, видавець журналу для дітей „Мій Приятель", редактор журналу „Поступ", організатор укр., програми радіо та телебачення у Вінніпеґу, автор споминів, статей, книжок. Його многогранна активна праця і участь в житті української спільноти в цілому, а Канади зокрема, крім душпатирства, це найяскравіше свідчення його всецілого служіння Богові і Україні. Високо оцінив оте служіння Блаженніший Патріярх Йосиф та наділив його саном Митрофорного Протоієрея.
Великий у скромності. „Велитень праці та дії". Приклад багатьом!
Будь йому канадська земле пером!
Курінь УПС „Дубова Кора" в діяспорі.

Державний Ансамбль Пісні і Танцю МВС України вперше концертуватиме у ЗСА

Створення будь-якої мистецької одиниці вимагає багато часу, зусиль і дійсно сприятливих для цього умов, а створення високомистецького ансамблю вимагає подвійних зусиль.

Державний Ансамбль Пісні і Танцю Міністерства Внутрішніх Справ України створений був 22-го червня 1992 року у Києві. Народився він на хвилі процесів державного творення, ставши результатом творчого зусилля багатьох мистців високої кляси, ентузіястів у найкращому розумінні цього слова. Одначе найбільше в організацію ансамблю вклав генерал-майор Олексій Григоренко. Начальник ансамблю, підполковник Микола Друзенко та художній керівник, підполковник Роман Черепаха згуртували навколо себе майстрів-однодумців: диригента оркестри Василя Антонова, хормайстра Валерія Качнова та балетмайстра Миколу Хряпіна. Усі вони сповнені бажання якомога далі зайти у духовні простори рідного народу, черпаючи з його пісенних скарбів.

Пропагуючи українську пісню, ансамбль розбуджує національну свідомість молодої авдиторії всюди, де виступає з концертами. Скерований на патріотичне виховання управлінських кадрів нашої держави засобами мистецтва, ансамбль започаткував велику справу: поєднати державу з культурою і таким чином промостити шлях для української політичної культури.

Надав ансамблеві і хорові оригінального стилю відомий в Україні хормайстер Григорій Верета. Під сучасну пору він — другий диригент Державної Української Капелі Бандуристів. Сьогодні камертон колективу настроєний на правду і глибину творчого матеріялу. Це проявляється в складі репертуару: виконуються твори Бортнянського, Лисенка, Гулака-Артемовського, Баха, Глінки, Гуно та інших. Варто згадати, що у ансамблі працюють люди з вищою і середньою музичною та хореографічною освітами.

Частина 70-членного Ансамблю Пісні і Танцю МВС України.

Виступи ансамблю одержали високу оцінку глядачів Київщини, Вінниччини, Черкащини, Полтавщини та інших областей України. Справжнього відзначення одержали виконавці також на багатьох концертах, які проходили у концертовій залі „Україна". Великого творчого успіху ансамбль МВС здобув на міжнародному конкурсі „Слов'янський базар" у Білорусі у липні 1994 року, де одержав Диплом 1-го ступеня.

Між іншим, художній керівник ансамблю підполковник Роман Черепаха є ініціятором репертуарної програми з колядок та щедрівок. Це був новий свіжий стимул у мистецькому житті ансамблю. Програма працювала на національне відродження, розбуджувала гордість, свідомість слухачів за багатство української старовинної музичної культури. На Різдво Христове уперше у виконанні військового ансамблю прозвучали „Возвеселімося всі", „Добрий вечір тобі", „Нова радість стала" та інші.

Учасники виступають у нових українських уніформах, і у такому вигляді несуть слухачам класичні, козацькі, народні, стрілецькі пісні та музику, а також танці в оригінальній хореографії.

У жовтні ц. р. ансамбль вперше концертуватиме у ЗСА. Приїде 70 виконавців-членів хору, танцювальної групи і оркестри. На мою думку, ансамбль має особливі спроможності художнього вислову. На приїзд такої молодої, численної, динамічної та високомистецької групи українська громадськість ЗСА вже довго чекає! Ансамбль виступить перед українськими громадами метрополітального Ню Йорку, а також Йонкерсу, Пассейку, на Союзівці, де буде перебувати декілька днів, у Філядельфії, Клівленді, Дітройті, Чикаго, Мінеаполісі та інших містах, а перед американською публікою — у „Норт Вестерн Університеті" в Мишиген, де знаходиться Вища школа американських поліцейських, т. зв. „Трафік Інститут"; дальше виступи відбудуться у Чикаго у рамках співдружности між братніми містами, Києвом і Чикаго. Коротким виступом ансамбль збагатить у Ню Йорку програму святочного відкриття нового приміщення Української Місії при Об'єднаних Націях. Є надія, що у цій церемонії візьме участь Президент України Леонід Кучма.

Розуміючи велике політичне значення, яке мають для України міжнародні контакти, патронат першому концертовому турне Ансамблю МВС України у ЗСА надали Український Народний Союз, Український Конгресовий Комітет Америки, Українсько-Американська Координаційна Рада, Євангелицько-Лютеранська Місія „Думки про Віру", Український Братський Союз, Український Культурний Центр у Воррен, Миш., та Українсько-Американська Асоціяція Поліцейських.

Віриться, що українська громадськість міст, де проходитимуть концерти, прибуде численно і тепло привітає цей ансамбль. Ідеться про те, щоб виконавці могли завезти назад в Україну приємні спомини, щоб вони відчули кровне пов'язання зі своїми братами і сестрами в Америці, які не менше від них самих хочуть бачити Україну багатою, високо-культурною, пов'язаною із західною цивілізацією. Я переконаний: відчувши таку підтримку, вони повернуться на Батьківщину з новими силами і запалом, щоб працювати для України і зміцнювати її державні структури. У такій перспективі ансамбль виступає своєрідним репрезентантом молодих кадрів української держави.

Володимир Луців
Лондон, Великобританія

Є. Марчук...

(Закінчення зі стор. 1)

метрів, а парляменти обох країн ще й досі не ратифікували договір про правове оформлення кордону, хоч він підписаний ще у 1992 році. Дипломатичні відносини між Україною і Молдовою є з березня 1993 року. Президент Молдови Мірча Снєгур запропонував Україні взяти участь 13-го вересня у переговорах керівників Молдови із керівниками самопроголошеної Придністровської Молдовської Республіки, оскільки і для України, і для Молдови важливо, щоб із Наддністрянщини було виведено російську армію та вивезено боєзаряди, які щоденно вибухають за 200 метрів від українського кордону.

Потребують вирішення і проблеми ряду молдовських та українських підприємств, що перебувають на території України і Молдови. Необхідно врегулювати питання молдовської залізниці та бесарабського депо, розташованого на території України та узгодити право власности на численні курорти Молдови, розташовані на території України: в Одеській області, Трускавці та Карпатах.

Є. Марчук сказав, що Україна готова приєднатися до процесу врегулювання придністровського конфлікту, проте форму цієї участи ще не визначено. На думку Марчука, Україна може сприяти як переговорному процесові, так і миротворчою діяльністю. Однак форму її участи мають визначити сьогоднішні учасники переговорів: Молдова, Придністрянщина і Росія. Є. Марчук сказав, що Київ не має наміру перешкоджати виводові російських військ із Молдови через територію України.

Прем'єр-міністер Молдови А. Сангелі зазначив, що Україна має друге місце у зовнішньо-торговельному обороті Молдови, через її територію проходить основний потік молдовських товарів до Росії, Білорусі та інших країн СНД. Найважливішим із укладених угод він вважає угоди про режим вільної торгівлі, уникнення подвійного оподаткування, захист інвестицій, митне законодавство та взаємну виплату пенсій громадянам.

ПОДІЇ

О. АРХИМАНДРИТ Л. ГУЗАР В УОКЦЕНТРІ

Філядельфія. — Релігійне Товариство Українців Католиків у ЗСА „Свята Софія", місцевий Відділ Українського Патріярхального Товариства та Філія Українського Католицького Університету у Філядельфії влаштовують виклад о. архимандрита Любомира Гузара на тему „Українська католицька церква сьогодні і завтра". Виклад відбудеться у вівторок, 12-го вересня, в УОКЦентрі, 700 Сідар ровд. Початок о год. 7-ій вечора. Після викладу — дискусія і товариська зустріч.

ДОПОВІДІ ПРО КОНҐРЕС СЛАВІСТІВ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує вечір, присвячений П'ятому конгресові славістів у Варшаві й Україні. З доповідями виступлять д-р Лариса Онишкевич і д-р Леонід Рудницький. Вечір відбудеться у суботу, 9-го вересня, в приміщенні НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку. Початок о год. 5-ій вечора.

ПОЧАТОК ПЛАСТОВИХ ЗАЙНЯТЬ

Ню Йорк. — Станична Старшина Пластової станиці в Ню Йорку повідомляє, що Пластові зайняття в домівці розпочнуться Станичною збіркою у суботу, 9-го вересня, о год. 12:30 дня. Пластуни повинні прийти в одностроях.

Вписи дітей до „Пташат" і до Пласту проходитимуть від 9-го вересня до 7-го жовтня від 12-ої до 3-ої год. по полудні у Пластовій домівці.